

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmayerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXI.

Št. 24.

Kranj, 12. junija 1937.

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 20.- Din,
četrtletno 10 Din.

Prosvetni dan v Kranju

11. julija bo praznik vse naše dekanijske. Vsa naša prosvetna društva bodo tedaj priredila Prosvetni dan, kjer bodo pokazala uspehe svojega dolgotrajnega in požrtvovalnega dela za katoliško prosveto v našem velikem okraju. Dopoldne bo tabor s službo božjo na prostem. K taboru pridejo udeleženci v sprevedu, v katerem nastopijo naši konjeniki, kolesarji, okrašeni vozovi (kmečka ohcet!), narodne noše; ostali moški, žene in mladina sledi za prej omenjenimi. Popoldne bo na našem Stadionu nastop naše mladine, ki nam bo pokazala, kaj zna, na pevskem in gimnastično-sportnem polju.

Posebna točka tega dne bo razstava. Na njej bomo videli v tekstu, slikah in statistiki ogromno delo, ki so ga naša društva izvršila vsako za se od ustanovitve preko svetovne vojne in temnih dni naše kulturne zapore do danes.

Za to prireditve je treba ogromno priprav in dobre volje, če hočemo, da bo ta dan uspel tako, kakor pričakujemo in kakor nam to narekuje katoliška zavest. Pripravljalni odbor ne bo zmoget sam vsega dela. Zato prosimo vse naše prijatelje, moške in ženske, da nas pri tem podpro s svojo pomočjo in delom. Naj ne bo nikogar, ki bi odklonil podporo, kadar ga bo odbor prosil. Le s skupnimi močmi bomo izpolnili svojo dolžnost in mogočno ter spodobno manifestirali za svoje vzvišene katoliške ideale.

Zavedajmo se, da je vse človekovo delo podrejeno božji volji, da je najboljša vzgoja tista, ki jo preveva versko načelo. In kakor imajo naša društva v prvi vrsti namen, da med svoje člane vlijejo duha katoliških načel, tako imajo tudi nalogo, da mladino vzgajajo v tem duhu. Veliki Slomšek nam je začrtal program z besedami: „Le tisto omiko, jaz štejem za pravo, ki voljo zadeva, srce in glavo.“ Tako tudi po naših družtvih ne nudimo svojim članom le puste izobrazbe, ampak jim skušamo vzgojiti zlasti srce in voljo. Srce v ljubezni do svoje katoliške vere, ki nas je rešila pred pozabo v zgodovini in v ljubezni do svojega slovenskega jezika in slovenske zemlje. Hočemo pa v svojem članstvu zbuditi tudi

voljo, da se nikdar ne ustraši s svojim programom, da gre z njim pogumno skozi življenje in da ga hoče braniti pred vsakomur.

Vse naše delo po tem programu mora pokazati Prosvetni dan 11. julija. Da pa bo tudi zunanje slavlje odgovarjalo naši notranji moči in zavesti, bo treba posebnega dela, ki naj ga izvrše fantovski in dekliški odseki po svojih vaseh in fahrah. Takoj morate pričeti prvi v agitacijo doma! Določite enega, ki bo v vsaki vasi oziroma fari organiziral konjenike, kolesarje, eventuelno vozove in narodne noše. Prijavljene za to je treba zapisati, jih bodriti, po potrebi dajati navodila za okrasitev in vse to brez odlašanja in brez pretiravanja javiti Dekanijskemu prosvetnemu odboru. Ker v Kranju samem ne rasto gozdovi ponosnih lip in smrek, so se fantje sami odločili, da bodo preskrbeli potrebne mlaje. To naj po vaseh organizira zopet kdo drugi z vednostjo prosvetnega odbora v tistem kraju. Čimveč mlajev bo stalo, bolj bo odgovarjalo naši močnatosti. — Dekleta pa naj uredijo pletenje vencov za mlaje pred kranjsko cerkvijo, pred prostorom za svečani oltar na prostem za vhode v mesto in za telovadišče. Odločite se, koliko ste pripravljene teh vencov naplести in nam poročajte takoj.

Fantje in dekleta! Vidite, da vas čaka mnogo dela samo za zunanjo okrasitev. Ne odlašajte, ne oklevajte! Energično takoj na delo in ko ga v tem oziru zaključite, nas takoj obvestite. Niso tu mišljene samo najbližje vasi, ampak tudi one, ki ne leže v neposredni bližini Kranja. Prav vsaka vasa se bo, to smo prepričani, hotela izkazati. In tako je prav. Le v skupnosti je moč.

*

Poročila o delovanju društev morate takoj odposlati. V tiskarni že čakajo in nas priganjajo, da izročimo potrebno snov za brošuro. Polovica društev je že izvršila svojo dolžnost in reči moramo, da so se ponekod zelo potrudili. Čast jim! Kjer pa tega še niste izvršili, prosimo, da to nemudoma storite. Naj to velja kot zadnje vabilo v tem oziru. Predajte poročilo o delovanju in tudi seznam predmetov za razstavo.

Kompromis dosežen

Za občinske volitve v Kranju se je dosegel večeraj sporazum med vsemi važnejšimi skupinami. Nosilec skupne liste je predsednik začasne uprave g. Česenj

Karol. Sporazum je vsa javnost sprejela z mnogimi simpatijami. S tem je odprta pot za plodonosno skupno gospodarsko delo v korist mesta Kranja.

Slovesna blagoslovitev nadvoza pri Okroglem

V nedeljo popoldne je hitelo mnogo Kranjčanov skozi prijazno vas Struževce proti Okroglem. Pa tudi iz ostalih vasi od Podbrezji, Dupelji in Predoselj so mnogi v lepem popoldanskem soncu hiteli proti Okroglem. Vsi so namreč hoteli prisostvovati prazniku soseske Okroglo, ki je tega dne blagoslavljal novoizgrajen nadvoz v Temniku čez železniško progo Kranj — Tržič. Stari prehod čez progo je bil namreč prej med dvema klanecma, poleg tega pa je še bila vedna nevarnost, da se zgodi velika nesreča vsled vlaka ker se ta ni mogel prej videti radi hudega ovinka.

Okrogelanci so sedaj napravili lepo pot od državne ceste Kranj—Bled pri Polici, napravili lep lesen nadvoz čez progo in tudi vas zvezali z lepo cesto. Vaščani so vse to naredili z lastnimi sredstvi, sami so preskrbeli material, delali kuluk, dovažali gramoz in pesek, sploh vsa dela so izvršili z lastnimi sredstvi. Delalo je

vse: staro in mlado, vsak ima svoj delež pri tem delu. Seveda ne smemo pri tem pozabiti podpore, ki jo je naklonila banska uprava v znesku Din 10.000.—, in pa velikega razumevanja za stvar od strani Direkcije drž. žel. v Ljubljani, ki je dovolila gradnjo, obenem pa tudi dala svoje delavce, da so oni postavili nadvoz.

Popoldne se je ob 3. uri zbrala velika množica ljudi iz bližnjih in daljnih vasi. Prišel je tudi zastopnik bana g. dr. Marka Natlačena, ki je bil pokrovitelj slovesne blagoslovitve, sreski načelnik g. Lipovšek iz Kranja v spremstvu ravnatelja direkcije drž. železnice g. Faturja, narodnega poslanca g. dr. Semrova in čg. kanonika Simenca, ki je ob asistenci kaplana g. Pogačnika izvršil blagoslovitev.

Slovesnost je otvoril predsednik odbora g. Križnar, ki je toplo pozdravil vse navzoče in se še enkrat zahvalil v imenu soseske Okroglo

vsem kateri so na kakršenkoli način pripomogli, da se je želja Okrogelancev izpolnila. Čg. kanonik Simenc je pred blagoslovitvijo v lepem in jasnem govoru razložil tudi s stališča vere pojmi mostu. Saj se je v prvih časih krščanstva vrhovni glavar cerkve imenoval „pontifex maximus“ — največji graditelj mostov —, mostu, ki naj združuje kristjane tudi po smrti. Povdarjal je pomen velike skupnosti vaščanov, ki so bili v svojem nastopu tako edini, da se niso strašili pred težavami in trudom.

Po izvršeni blagoslovitvi nadvoza je sreski načelnik g. Lipovšek v imenu našega bana oddal cesto javnemu prometu, nakar je ravnatelj g. Fatur v svojem govoru pojasnil, na kakšno razumevanje je pri upravi državnih železnic prišlo prizadevanje soseske Okroglo za tako potrebnim nadvoz. Na koncu svojega govora je prerezal državni trak, ki je bil razpet čez nadvoz in slednjega izročil njegovemu namenu, vse navzoče pa pozval, da si novo gradnjo ogledajo. Po ogledu nadvoza je spregovoril tudi narodni poslanec dr. Semrov, ki je predvsem povdaril veliko zavest skupnosti soseske Okroglo, obenem pa tudi orisal potek intervencij s svoje strani, da se je stvar tako lepo izpeljala. Govoril je tudi naš župan, ki se je tudi v imenu občine zahvalil vsem, ki so sodelovali.

Po končanem uradnem delu se je v gozdu tik nadvoza razvila prijetna zabava, saj so okrogelanci pripravili vse, samo da gostom postrežejo.

Tabor slovenskih fantov in mož v Celju

V dneh 28. in 29. junija 1937 se bo vršil v Celju pod visokim pokroviteljstvom prevzvišene gospoda nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča tabor slovenskih fantov in mož.

Sporod tabora:

V ponedeljek, dne 28. junija: Ob 20. uri v mestnem gledališču športno-gimnastična akademija z naslednjim sporedom: 1. Državna himna, 2. Mi vstajamo, a) Naprej zastava slave, b) Lepa naša domovina, 3. Mladci, proste vaje, 4. Konj, 5. Mali harmonikarji, 6. Oktet, 7. Nagovor, — odmor, 8. Skupinske vaje, 9. Otroško rajanje, 10. Bradlja, 11. Gor čez izaro, 12. Vrhunska gimnastika, 13. Tri dobe češke zemlje, 14. drog, 15. Pevski zbor, 16. Himna slovenskih fantov. Ob 21.30 baklada po mestu in podoknica pokrovitelju tabora, prevzvišenemu gospodu nadškofu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču, in lavantinskemu vladiki, prevzvišenemu gospodu knezoškofu dr. Ivanu Jožefu Tomažiču.

V torek, dne 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla: Ob 5.30 in 6 uri v vseh celjskih cerkvah vs. maše in sv. obhajilo fantov in mož. Ob 8. sprevod po mestu. Ob 9.30 pred Marijino cerkvijo pridiga in sv. maša lavantinskega vladike, prevzvišenega gospoda knezoškofa dr. Ivana Jožefa Tomažiča.

Ob 10.30 na istem prostoru slavnostno zborovanje fantov in mož s tem sporedom: 1. državna himna, 2. Pozdravni govor predsednika pri-

pravljajnega odbora. 3. Govori: a) Viri naše moči, b) Naša domovinska zavest, c) Naše socialne naloge. 4. Nagovor pokrovitelja tabora, prevzvišene gospoda nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča. 5. Zaključni govor predsednika pripravljajnega odbora. 6. Himna „Povsod Boga“.

Ob 16 na Glaziji javen nastop fantov. Spored: 1. Državna himna, 2. Proste vaje mladcev, 3. Valandove proste vaje, 4. Bradlja, 5. Rimske vaje, 6. Drog, 7. Krog, 8. Razdelitev nagrad zmagovalcem pri tekmah, 9. Rajalni pohod, 10. Proste vaje članov, 11. Državna himna, 12. Himna slovenskih fantov.

Udeleženci tabora imajo v dneh od 26. junija do 2. julija na vseh železnicah 50% popust.

Preskrbljeno bo za ceneno prehrano in skupna pa tudi privatna prenočišča.

Župnijskim pripravljajnim odborom smo poslali potrebna navodila in tiskovine že pred dnevi. Ponovno prosimo, naj člani pripravljajnih odborov agitirajo od osebe do osebe za čimvečjo udeležbo na taboru. Posamezne župnije morajo tekmovali med seboj, katera bo poslala več udeležencev v Celje. Čas za predpripravo je že kratek, zato hitite s prijavi — pošljite nam točno izpolnjene tiskovine čimprej!

Te dni bomo poslali župnijskim pripravljajnim odborom lepake. Prosimo, da jih razobesite na vidnih mestih.

Župnijske pripravljajne odbore nujno prosimo, naj nam takoj sporočijo vsaj približno število udeležencev tabora, ker bomo pričeli razpošiljati legitimacije in taborne znake. Repominjamo, da uživajo ugodnost polovične vožnje samo posestniki legitimacij. Cena legitimacije je Din 2.— in prav toliko bodo stali taborni znaki.

Pri skupni sveti maši se bodo pele te-le pesmi: „Kraljevo znamenje križ stoji“, „Lepa si, roza Marija“, „Presveto Srce, slavo naj poje ti srce“, „Ti, o Marija“ in „Povsod Boga“. Te pesmi naj cerkveni moški zbori in fantje fantovskih odsekov pridno vežbajo. Poleg teh pesmi naj se fantje dobro naučijo tudi „Himne slovenskih fantov“, ki se bo na taboru večkrat pela.

Odbore tudi prosimo, da povabijo na celjski tabor godbe naših prosvetnih in drugih društev. Udeležbo godbe nam blagovolite predhodno javiti.

Fantje! Možje! Tabor slovenskih fantov in mož v Celju bo naš prvi nastop po težkih in temnih dneh one dobe, ko so morali biti naši domovi, domovi, kjer se je naša mladina učila ljubiti svoj narod in svojo državo, zaprti. Pokazimo vsej slovenski in jugoslovanski javnosti, da so se vrste naše mladine sedaj še bolj razgibale, da je vzkliko v njej novo življenje, da so mlade moči znova začele z delom Bogu v čast, domovini v korist in napredek, da je v naših domovih zopet zapela pesem, pesem ljubezni do domovine in naroda.

Vse informacije in navodila o celjskem taboru dobite pri župnijskih pripravljajnih odborih in pri odborih fantovskih odsekov.

Fantje! Možje! Na plan!

Pripravljalni odbor.

Tedenske novice

KRANJ

Živčav se je na kranjskih ulicah precej unesel. Dijaki naše gimnazije so odšli že po večini domov, kjer bodo čakali do Vidovega dneva svojih uspehov. Edini, kateri zdaj delajo, so maturantje, kateri so te dni pričeli svoj zadnji izpit. Ministrski odposlanec je letos g. dr. Lovro Sušnik, načelnik prosvetnega oddelka na banski upravi.

„Jutro“ je prineslo te dni poročilo o nastopu Primorskega emigrantskega društva Sloga iz Kranja v Zireh. Društvo je namreč zadujo nedeljo napravilo izlet s koncertom, ki ga je priredilo v Sokolskem domu. Dopisniku „Jutra“ pa ni bilo všeč, da je ravno to nedeljo nastopilo v isti vasi tudi „neko prosvetno društvo iz Kranja. Tako daleč se celo spozablja, da očita temu „ne-

kemu prosvetnemu društvu“ še poseben namen, namreč ta, da je s svojim gostovanjem hotelo škodovati moralnemu in gmetnemu uspehu „Sloge“. Toliko resnicoljubnosti bi pač moral imeti dopisnik, da resnice ne bi obračal kot veter listje. Znano je namreč, da se je krščanska delavska mladina že nekaj mesecev pripravljala za to gostovanje, ko nihče še slutiti ni o izletu „Sloge“. Zelo se čudimo takemu dopisovanju, katerega namen je popolnoma jaseen kakor tudi izvir.

Gradnja šole. Kakor smo že v zadnji številki poročali, se bo due 14. t. m. začelo z gradnjo nove šole. Krajevni šolski odbor je odobril licitacijo in oddal dela trvdki Emil Tomažič, gradbenemu podjetju iz Ljubljane. Imenovano podjetje je tudi gradilo bežigrasjsko gimnazijo v Ljubljani.

† Milanu Rozmanu v slovo

Veselo so pritrkavali zvonovi primskovske cerkve v nedeljo in vabili k svečeni procesiji Rejnega Telesa. Visoko v zvoniku si opazoval s tovariši svečano procesijo. Nisi slutil Milan, da gledaš procesijo zadnjikrat in da zadnjikrat vršiš veselo fantovsko opravilo.

Danes ležiš miren in pokojen sredi cvetočih nageljnov in vencev na mrtvaškem odru. Pri beli krsti gore sveče in vroči vzdihi (vojnih najbližjih) se dvigajo k nebu. Tako mlad, še usmeril si svoje prve korake v življenje, si se že poslovil s prebujajočim dnevom od nas.

V Prosvetnem društvu na Primskovem si bil vrnet in delaven član. Pogrešali bodo tvoji sovrstniki tebe in tvoje pošteno delo.

Veselo in z vsem navdušenjem si se posvetil svojemu poklicu. Priljubljen si bil pri svojih stanovskih tovariših in tvoji predstojniki so te ljubili.

Danes tudi zvone zvonovi primskovske cerkve toča ne tako veselo kot takrat, ko si s tovariši razgledoval procesijo — danes žalostno pojo svojo pogrebno pesem tebi — Milan.

Ob preranem s cvetjem pokriem grobu se bodo zadnjič poslavljali od tebe tvoji potni starši, bratje, sestra in žalostni tovariši. V tem težkem trenutku izrekamo žalujoči rodbini naše iskreno sožalje. Tebe, Milan, pa tvoji tovariši ne bomo pozabili.

Nesreča pri delu — škrt. V zadnji številki se je pri obilni zaposlenosti zgodila tiskovna napaka. Mojster Pogačnik Alojzij je strugal pri stroju, ki mu je vsled napornosti dela odtrgal nekaj prstov na levi roki.

Iz kranjske okolice so te dni prepeljali v Ljubljansko bolnišnico dva ranjenca, ki sta popivala na Zg. Brniku in s katerimi je obračunal oče enega izmed njih.

Opazujemo cenj. Čitatelje »Gorenjca« na današnji oglas Restavracije Slavec, Stružev pri Kranju.

Sreski cestni odbor v Radovljici razglasa, da se bo v dneh od 14. do 21. junija 1937 popravljali most v Lipnici pod Dobravo poleg Pirčeve tovarne žičnikov na banovinski cesti. Ves ta čas bo tam cesta zaprta za vsak promet.

Ker se opaža da mnogostevilne osebe, ki posejajo planine, vršijo razne nerednosti, ter trgajo zaščitene cvetlice v velikih množinah, se

opozarjajo turisti na zakon, po katerem se ne smejo trgeti in ruvati ali prodajati ali ponujati v nakup te-le redke rastline:

Košutnik ali rumeni svišč, Florihov svedec, pancrski svišč, kluzijev svišč, Sternbergov klinček, strupena zlatica, murka ali zamorček lepi čevle, Blagajev volčin, dišeči volčin, volčji koren, planinska možina, kranjski jeglič, avrikel, Cojzova vijolica, cesarski silj, Cojzova zvončica, rogata vijolica, božje drevce ter planinka.

Proti vsem osebam, ki bi se pregrešile proti tem predpisu, se bo najstrožje postopalo (denarna kazen od 5.— do 1000.— dinarjev ali zapor do 15 dni). Zandarmerijske stanice imajo nalog, da ovadijo take osebe.

Vsa društva in ustanove, ki se bavijo z dramskimi, dramsko glasbenimi, kinematografskimi, pantominskimi in sličnimi prireditvami, morajo prošnji, v kateri prosijo za dovoljenje take prireditve, priložiti v izvorniku ali overjenim prepisu dovolitev avtorskoppravnega posredništva za prikazovanje dotičnega dela igre ali filma, glasbena dela.

Nadalje morajo vsi, ki prosijo za plesne prireditve, priložiti prošnji za dovolilo take prireditve dovolitev avtorskoppravnega posredništva, da se smejo izvajati pri plesni veselici dotična glasbena dela.

Vse zgoraj navedene korporacije, društva itd. morajo v smislu zakona o zaščiti avtorskih pravic zaprositi za dovoljenje, da se smejo na prireditvah izvajati dotična dela, polnomočnega in edinega zastopnika Centralne jugoslovanskih avtorjev, gospoda Tavčarja Cirila, Ljubljana, Livada št. 29.

Požar. V četrtek po noči, nekaj pred polnočjo, je orožniška patrula na mostu v Kokrici opazila plamen na skednju posestnika Fede Jožefa, po domače Boštjana. Takoj so alarmirali gasilce, ki so res hitro prišli na gorišče. Tudi kranjski gasilci so pohiteli z avtomobilom na pomoč ter so mnogo pripomogli, da se je ogenj že v eni uri skoraj popolnoma gasil. Na pogorišču je ostala straža, ki je varovala, da se ne bi ponovno pojavil ogenj. Pod in skedenj je popolnoma zgorel.

K tej nesreči se je pridružil še dejstvo, da ni bilo ne gospodarja in ne gospodinje doma. Gospodar se namreč nahaja v Karlovcu po opravkih, gospodinja pa v Trzinu. Doma so bili le otroci ter hlapec in dekla. V začetku je padel sum na nekega 12 letnega fanta, ki je prenočeval v svislih. Doma je neke pod Ljubljano ter je bil do sedaj v službi na Pivki, od koder je menda pobegnil. Pri zaslišanju pa

se je izkazalo, da so fanta pregledali, predno je šel spat, če slučajno nima vžigalic, pa jih ni imel. Posestnik trpi precej veliko škodo. Orožniki preiskujejo, da izsledijo krivca.

Državna tekstilna šola v Kranju razpisuje dobavo 40.000 kg suhih, zdravih, kratko žaganih bukovih drv. Ponudbe, opremljene po predpisih za državne dobave naj se vložijo pri ravnateljstvu do 25. junija 1937.

Sprejemni izpit za vpis v I. razred gimnazije se vrši na drž. realni gimnaziji v Kranju dne 25. junija ob 8. uri. Prijave, kolkovane z 10 Din, se oddajo ravnateljstvu gimnazije do 20. junija in se obenem priloži krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Sprejemajo se učenci, ki so se rodili v l. 1924., 1925., 1926. in 1927. Prijave dobite pri gimn. slugi.

Skupno združenje obrtnikov v Kranju obvešča svoje člane, da bo imelo poleti uradne ure vsak dan razen ob nedeljah in praznikih dopoldan od 8. do 12. ure, popoldan od 2 do 4 ure, ob ponedeljkih in petkih pa dopoldan od 8 do 12 popoldan od 1 do 4 ure.

Vsled odredbe pošne direkcije se bodo od prihodnje nedelje dalje izdajali na tukajšnji pošti ob nedeljah samo časopisi. Vso ostalo pošto pa bodo stranke prejemale sledečega dne po raznašalcih.

Umrli je v četrtek na opeklinah graf. vajenec Rozman Milan, o katerem smo poročali, da se je ponesrečil pri streljanju z možnarjem ob priiliki procesije na Primskovem. Fant je trpel velike bolečine. Kljub močni konstrukciji se mu je zdravje toliko poslabšalo, da so ga prepeljali iz ljubljanske bolnice domov, kjer je podlegel poškodbam. Naj v miru počiva, ostalim pa naše sožalje!

Restavracija „Slavec“ v Struževem

se topla priporoča cenjenemu občinstvu.
Toči najboljša vina!

Vsa okrepčila so vedno sveža ter skrbno izbrana! Ob nedeljah in praznikih mrzlo pivo iz sodčaka! Veliki, lepi, novi restavracijski prostori! Vedno zadosti različne zabave! Krasen vrt ob Savi!

Najlepši izprehod v okolici Kranja!

Na postaji pri blagajni je v nedeljo, dne 6. junija 1937 zmanjkala denarnica s 500 Din in odrezek položnice o plačanem davku. Rozman Jožef iz Strazišča, 126. Pošten najditelj se naproša, da vrne najdeno prizadetemu.

ŠKOFJA LOKA

Zvesti so svojemu „firerju“. Pred kratkim smo poročali o skrunjenju binkoštnih nedelje. Ker pa je dotični duša in telo nekega društva, smo ga na koncu vprašali, če v istem trenutku vzgaja svojo zvesto čredo. Če jo, mu čestitamo! Pa čreda se je kmalu vredna izkazala svojega pastirja. Zeganje na Osojniku je pokazalo vso gnolbo te družbe. Ples, harmonika in tamburice pred cerkvijo med službo božjo to so njih vzori.

Nam vsem pa je jasno, da v taka društva, naša mladina ne more! Društva, ki vzgajajo take ljudi nimajo prave vrednosti, ker zastrupljajo naše ljudstvo, mladino in ves narod, zato tudi niso „nacionalna“.

Sedaj se jim pa že tresejo hlače! „namreč klerikalcem, tako se je izrazila neka nadebudna JNSarka v ponedeljek okoli 10 ure dop. ko smo imeli Ločani „čast“ sprejeti kanone JNS. Sam gospod Živkovič, ki mu je naše ljudstvo dalo ime živ...ič, zaradi njegove res blage, mile in „demokratske“ vlade, je v spremstvu g. Banjanina in slovenskih JNS „generalov“ in dravobanskih senatorjev počastil Loko. Ločani, ozioroma JNSarji so gospode „narodne voditelje“ „veličastno sprejeli“. Celo mesto je bilo okinčano z piši in beri ene zastavo, ki je visela na kraju „veličastnega zborovanja, na poslopju gostilne pri „Cenetu“. Prihod je bil napovedan za deveto uro. Pa se je nabralo toliko „nacionalno“ ljudi, da je bil prostor med sodnim poslopjem in Mestno hišo nabit — prazen. Prostor pred „Ceneto“, kjer se je nabralo kakih 40 „naprednjakov“, pa je bil tako natlačen, da je „moral policaj delati gospodom prostor“, da so mogli k „Cenetu“. Res taka ogtromna množica! Zato se morajo „klerikalci“ bati, zato se jim hlače „rukajo“. Pa Ločani nismo tako hudi, kot Ljubljancani, ki so ga pozdravili z jaci tako, da se mu je še v Loku poznalo, ne, pustili smo gospodo kar pri miru, ko se je v petih avtomobilih „prifurala“ k nam. „Zdravo Pero“ in „zdravo Banjanin“ ob sprejemu, nato oficijelni pozdrav strankarjev, pa so zginitili povabljenici v gostilniške prostore. Mislili smo pa, da bomo imeli kaj dalj časa čast imeti v svoji sredi tako „gospodo“. Pa so jo že po 20 minutah odkurili naprej po Gorenjskem.

„Država je v nevarnosti!“ JNSarji rešite jo!

Gorenjci nosijo TIVAR-jeve obleke, ker so dobre in poceni

TIVAR OBLEKE

Škerbec Matija:

Šenčurski dogodki

(Dalje)

Edini tak zapor v državi je pri okrožnem sodišču v Sremski Mitrovici, kjer odslužijo svojo kazen oni politični kaznjenci, katerim je sodišče prisodilo to olajšavo. V Sremski Mitrovici je še iz časov Avstrije velika nova kaznilnica za takozvane „kriminalce“. Ta zavod leži severno od mesta preko železnice in ima prostora za nad en tisoč jetnikov, njena poslopja tvorijo kar celo mesto zase. Ko so podrli staro kaznilnico, so na vrtu ohranili še njeno bolnišnico in to poslopje sedaj služi kot Custodia honesta, ki leži skoro sredi mesta, pri okrožnem sodišču, blizu Save, ki teče leno in umazana mimo. Kustodija je sicer staro poslopje, pa vendar še dokaj snažno; v njej so 4 sobe za jetnike, ena za stražo in kuhinja s kopalnico. Okrog hiše pa se razprostira velik vrt z vinogradom, ki meri blizu en hektar. Tu se jetniki smejo ob določenem času gibati na prostem. Ves vrt pa je obdan z nad tri metre visokim zidom.

V Kustodijo se pride skozi poslopje okrajnega sodišča, na to čez vrt do železnih vrat, kjer vedno stoji straža, ki odpira in zapira železna vrata in pa tudi vrata jetniških celic.

V Kustodiji se je nahajalo že nekaj naših znancev iz belgrajske ječe, ki so pazno po časopisih zasledovali naš proces in so nas isti dan že pričakovali.

Ko pride naša skupina do okrožnega sodišča, nas žandarji oddajo poveljniku jetniških stražnikov, starejšemu in prijaznemu gospodu. Ta nas v pisarni, ki je pri zaporih okrožnega sodišča, točno popiše in sprejme v varstvo ves naš denar, na to pa nas popelje v Kustodijo. Pred poslopjem našega novega neprostoovoljnega doma nas je že čakala vsa njegova družina z dr. Dragoljubom Jovanovićem in advokatom Pavićem na čelu. Pri-

srečno nas pozdravijo in zakličejo vsi: „Živijo Slovenci!“

Dr. Jovanović nam predstavi vse svoje kolege v Kustodiji, kolikor jih še nismo poznali. Sprejem je bil kar pristrčen, poln humorja, tako da skoro nismo čutili, da smo prišli v ječo.

Poveljnik straže nam določi posebno sobo, ki je bila do tedaj prazna in je takoj dobila ime „slovenska soba“, ker smo bili v začetku v njej sami Slovenci.

Prvi vtisi v Kustodiji so bili kar prijetni, bili smo skoro iznenađeni. Od zunanega sveta nas je ločilo sicer visoko zidovje, toda v okrilju jetniških zidov je vladal v začetku še kar zelo liberalen režim. Imeli smo komaj dva stražarja, ki sta pri vratih lahko dremala. Jetniki smo smeli iz ene celice v drugo, na vrtu smo se lahko gibali po 4 ure na dan, za Kustodijo je bila trava, kjer smo mogli igrati celo nogbo. Stražarji prijazni in vljudni, če bi bili jetniki hoteli, bi bili lahko vsak trenutek ušli iz zapora. Hrano smo dobivali na svoj račun iz hotela „Jelen“, bila je še primerno dobra, časopise smo takoj naročili in dobili. Tako smo bili prve dni kar prijetno iznenađeni nad življenjem v Kustodiji. No, to pa ne bo tako hudo, smo si mislili. Žal tako ni ostalo.

Tovariši v Kustodiji.

Kakor sem omenil, smo našli v Kustodiji že nekaj znancev in sicer dr. Dragoljuba Jovanovića, ki se je že skoro pripravljal, da odide na svobodo, advokata Jeko Pavića, s katerim smo bili skupaj v belgrajski ječi in pa madžarskega kapetana Majtana Andraža, ki še sedaj sedi v Kustodiji, da odsluži osem letno ječo.

Izmed Hrvatov so bili že takrat v Kustodiji: Hadžia Cvetko, advokatski pripravnik, ki je dobil 5 let ječe, Štefanec Anton, mislim 4 leta ječe, Pera Baković je odsluževal triletni kadarski rok, Kemfelja Jurij, bivši Radićev poslanec, sedaj tajnik dr. Mačka in dr. Rudolf Bičanić.

Hadžia Cvetko, advokatski pripravnik, je sedeloval pri poiskusu antentata na vlak, ki je vozil poklonitveno deputacijo zagrebskega župnika Rittiga. Napravili so peklenski stroj, ki bi bil pogljal v zrak ves vlak, pa je policija odkrila njih načrte in vse udeležence pozaprla. Hadžia je doma iz Podravine, idealist, ekstremen Hrvat in borben do skrajnosti.

Zelo zanimiv človek je bil Pera Baković, absolvirani agronom. Pravi Bosanec: otroško veren, zaupljiv, srčno dober, preprost, kakor so slikali včasih oficirji Bosance. Če pa mu ni bilo kaj prav, pa je vzrojil, da nisi več mogel spoznati onega dobrega Perota. Bil je dolgo časa moj ministrant in pa cerkveni pevec v naši „katedrali“. Zelo rad se je produciral s svojim močnim glasom vsem kolegom večkrat v veliko zabavo.

Dr. Rudolf Bičanić je bil tajnik portugalskega konzulata v Zagrebu, navdušen Sokol in izvrsten telovadec. Ob priliki sokolskega izleta v Prago je prinesel iz Prage hrvaške letake, pa so ga zalotili in zaprli. Dobil je 3 leta, v zaporu je postal poln pristaš dr. Mačka in danes vodi njegovo „Gospodarsko Slogo“. Bičanić je v gospodarskih vedah velik strokovnjak in je tudi v ječi vedno študiral in pisal znanstvene članke. Z njim je bilo v socialnih in gospodarskih vprašanjih kar zanimivo debatirati.

Poleg Hrvatov smo našli v Kustodiji še nekega mornarskega kapetana Franja Sogliana, kakih 55 let star gospod, ki je dobil 5 let ječe radi špijonaže ob dalmatinski obali. Srčno zelo dober in globoko veren mož, ki je redno opravljal svoje molitve tudi v sobi, prihajal vsak dan k sv. maši in mi dalj časa pred odhodom iz Mitrovice tudi stregel pri sv. maši. Njegov proces ga je stal celega pol milijona Din. Kolikor je bilo mogoče razbrati iz njegovega pripovedovanja, je prišel v ječo le radi osebnega maščevanja nekega mornarja, ki ga je obdolžil špijonaže...

Pero, Jovo, Albert in Ivan stočejo in jočejo, ker ne morejo več rezati kože iz narodovega hrbta, in na ta način reševati države!

Hočemo vlado! Ta pobožna želja jih vodi iz kraja v kraj, da s hinavskim zavijanjem narod zapeljujejo. A odklenalo jim je!

Javna dela. Ta teden delavci podirajo zid med mlekarino in podom Mihaela Kraševca. Zgradili bodo nov lepše oblikovan zid, ki ne bo kvaril lica okolice. Drugi teden pa se začne z deli pri škarpri pri Kapucinskem mostu, kjer se vrše že pripravljala dela.

Nevihita. Po silno vroči in soparni nedelji je nastopila noč, ki je bila polna bliska, groma, treskanja in nalivov. Ponedeljkovo dopoldne je bilo sicer sončno a silno soparno. Popoldne pa je nad Skofjo Loko in okolico razdivjala nevihta s točo, ki pa ni napravila škode v naši okolici.

„Kaj znancev že zasula je lopata“. Pri sv. Duhu je umrl 56 letni Jugovič Janez, vulgo „Vojce“. Umrl je za vodenico. V Starem Dvoru pa je izdihnil za kapjo glavnika „Jernejček“. Obema naj sveti večna luč!

Prav lepo prosimo! Mostički, ki drži čez strugo, ki teče od tovarne „Šešir“ do žage se nahaja v silno žalostnem stanju. Most je poln velikih lukenj, tako da je vsak, ki gre čez v največji nevarnosti, da si zlomi nogo ali se kako drugače poškoduje. Perice, ki hodijo prat noseč na glavi teško perilo, so v nevarnosti, da s plohom vred ne padejo v strugo. Kdo bo potem povrnil škodo na perilu, ki bi ga voda odnesla in plačal bolečine. Tudi tovarniški delavci, ki vozijo leš čez mostičke, so v nevarnosti. Zato prosimo lastnika mostička, da ga popravi ali pa naredi novega. Prosimo!

Občinske volitve: Skofjeloški okraj, ki je znan, da je eden med tistimi, kjer je JNS za časa svoje diktature najbolj vihtela svoj režimski bič, ker je okraj znan po zvestobi dr. Korošcu, je imel v nedeljo zopet enkrat priliko, da manifestira svojo voljo in zvestobo slovenskemu voditelju. V treh občinah našega sreza so se vršile občinske volitve v Poljanah, Javorju in Trati. V vseh treh občinah je bila vložena samo lista JRZ, ker nasprotniki niti svoje liste sestaviti niso mogli! Tako je dobila lista JRZ na Javorju 80% vseh upravičencev, na Trati 65% in Poljanah 53%. Tako so bile zaključene zadnje volilne borbe v našem srezu. Od približno 7000 volilcev v našem okraju jih je JRZ dobila ca 4000, združena opozicija pa 219. Opozicija je zmogla komaj eno kandidatno listo in to v Stari Loki. JRZ pa je vložila 11 kandidatnih list. Mislim, da so to zadosti prepričevalne številke, ki dajo tudi našim „nacionalistom“ misliti.

PREDOSLJE

Delavsko slavlje na Krivavcu. Preteklo nedeljo so delavci tovarne Zabret & Ko, svečano proslavili ustanovitve svoje pomožne blagajne z izletom na Krivavec. Z njimi je šel tudi njihov šef g. Jožko Zabret in čg. kaplan Jeglič, ki je v kapelici daroval sveto mašo. Delavci so med sv. mašo prepevali, da je bilo veselje. Po sveti maši je g. Zabret pogostil delavce in jim izpregovoril lepe besede, ki so na vse napravile globok vtis. Videlo se je, da vsi delavci zelo cenijo naklonjenost in dobroto, ki so jo deležni s strani tvrdke. Po kosilu so se delavci prijetno zabavali pred kočo. Popoldne so bile v kapelici pete litanije, pri katerih so zopet prepevali delavci. Po litanijah so se delavci z g. tovarnarjem odpravili v dolino, ter so svoje veselje zaključili pri g. Kristancu na Jami.

Lepo je bilo videti to veliko družino, ki se je okrog svojega gospodarja zbrala kakor okrog svojega očeta. Gotovo so bili vsi enih misli in enih želja, da bi Bog blagoslovil delo tvrdke pa tudi novo delavsko ustanovo.

PREDVDOR

Prostovoljna gasilska četa v Predvdoru priredi na sv. Petra in Pavla veliko javno tombolo, ki bo ena največjih na deželi. Glavni dobiček je krasna spalna oprava. Tudi moško kolo bo mladina rada vzela. Preskrbljeno je tudi za našega kmeta, plug itd. Cena za tablice se je znižala in stane ena tablica Din 2,50 ali za Din 10.— 4 tablice. Tablice prodajajo vsi gasilci čete, kakor se tudi dobijo v vseh trgovinah v Predvdoru in Tupaličah. Po tomboli se bo vršila tradicionalna vsakoletna veselica s plesom v prostorih občinske hiše.

STRAŽIŠČE

Govori se po naši vasi, da se na županstvu v Stražišču gode čudne reči. V ponedeljek je zasedel županski stolec „kar pod roko“ zopet dičnj in „prihujljeni“ Anton Križnar, kateremu se je umaknil sedanji župan Ješe Franc. Seveda so bili njegovi ožji pristaši zelo navdušeni in so kakor brez glave letali okoli. Vse to pa je trajalo samo par dni, ker je moral v sredo Križnar županski prestol zopet zapustiti.

Vidi se, da se g. Križnar z vsemi silami upiral da bi igral vlogo slavnatega moža.

PODBREZJE

Veliko tombolo v korist zgradbe prosvetnega doma priredi naše Prosvetno društvo 18. julija 1937 (glavni dobiček krasna spalna oprava). Priporočamo vam nakup tablic, ki se dobe v predprodaji po Din 2.—. Sosedna društva prosimo, da ta dan ne preijejajo podobnih prireditiv.

KRIZE

Na ogledih so bili. Naši Janezki so se čutili dolžne udeležiti se zaupnega sestanka JNS, ki ga je preteklo nedeljo napovedal v Ljubljani Živkovič. Ne vemo do dobra ali so šli iz politične zagrozenosti, ali so si hoteli tega „narodnega rodoljuba“ bolj od blizu ogledati? Vsekakor pa jim je moral biti g. Živkovič zelo všeč, ker so ga potem še v ponedeljek šli gledat v Kranj. Veseli nas le, da so bili naši nacionalisti priča, kako narod pozdravlja on, ki so nas zapirali zato, ker smo Slovenci. Ta priučnost v Ljubljani kot v Kranju, je bila gotovo tudi vzrok, da so se obakrat Janezki vračali domov s podolgovitim obrazom. Kajne gospodje, niste mogli verjeti, da vas narod res tako sovraži in da je JNS odklenalo? Pa je le res!

KOVOR

Za prireditve ob priliki blagoslovitve nove prve društvene zastave vlada doma in med prijateljskimi društvi veliko zanimanje. Ponovno vabimo, da nas počastite s svojim obiskom in da daste poguma mlademu prosvetnemu društvu. Začetek v nedeljo 13. t. m. ob 2. uri popoldne ob vsakem vremenu.

Kmetijstvo

Banovinska kmetijska šola sv. Jurij ob Juž. žel. prične 15. septembra novo šolsko leto 1937-38, ki bo trajalo 11 in pol meseca, končalo torej 31. avgusta 1938. Lastnoročno pisane prošnje za sprejem je do 1. avgusta vpsolati na upravo šole. Prošnji, opremljeni z banovinskim kolekom Din 10.— je priložiti: Krstni list, domovnico, npravnstveno in zadnje šolsko spričevalo ter obvezo staršev, z banovinskim kolekom za Din 4.—, da bodo krili stroške šolanja, v kolikor na nje odpadejo; ter izjave, da bo njih sin ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa, da po rnejo zavodu prejeta podpora iz javnih sredstev. Oni, ki žele banovinsko podpora, naj prilože uradno potrdilo davčne uprave o višini davkov in velikosti posestva. V prošnji je tudi navesti točen naslov in zadnjo pošto. Prosilci morajo biti telesno in duševno zdravi, dovolj razviti najmanj 16, največ 25 let stari, ki so z dobrim uspehom dovršili osnovno šolo. V svoji prošnji se morajo zavezati, da bodo natančno izpolnjevali svoje dolžnosti in se podredili zavodovim predpisom. Vsi gojenci stanujejo v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Oskrbovalnina znaša Din 50.— do 300.— mesečno po premoženjskih razmerah prosilca. K celotni oskrbnini Din 300.— prispeva kraljevska banska uprava za vsakega gojenca primeren znesek, odmerjen po gospodarskem stanju staršev. Pa tudi sreski kmetijski odbori dovoljujejo revnejšim prosilcem podpore. Sprejeti bodo v prvi vrsti kmetijski sinovi, za katere se predvideva, da bodo ostali na kmetijah kot bodoči gospodarji.

Uprava.

Peter Rešetar rešetari

Majniška deklaracija. „Jutro“ in seveda tudi njegova večerna pišula v Mariboru sta pisala o majniški deklaraciji takole: Prvi članek, da je bila deklaracija protijugoslovanska; drugi članek, da je bila sicer jugoslovanska, da pa je bila v habsburškem okviru; tretji članek, da je bila sicer v habsburškem okviru, da pa je bil velik pokret za prebujenje jugoslovanske državljanke zavesti; četrti članek, da je majniška deklaracija prav za prav samo delo njihovih ljudi, in sedaj po proslavi pa pride članek, da so klerikalci bili proti majniški deklaraciji. Citatelji teh časopisov so res ubogi backi.

Slov. gospodar.

DELA VSTVO

ZAVAROVANJA DELAVSTVA PRI POLJEDELSKIH STROJIH.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja na sledeče:

Zavarovanje delavcev pri poljedelskih strojih je važno vprašanje za vsakega kmečkega gospodarja. Vendar pa prizadeti posestniki z nevoljo plačujejo zavarovalne prispevke. Posebno se sklicujejo, da delavci pri kmečkih strojih niso v nobeni nevarnosti in da pri strojih najnevarnejša dela opravijo posestniki sami. Istčasno se pritožujejo, da so pri strojih zaposleni največ družinski člani gospodarja, kakor žena, otroci in drugi sorodniki.

Doslej izdani plačilni nalogi so pravomočni in so priložbe proti tem plač. nalogom odveč in

si pritožitelji nalagajo le nepotrebne stroške s poštnino.

Ker je urad radi krize v kmečkem gospodarstvu pri izterjavi zelo milo postopal, so ostali posestniki na dolgu še precejšen znesek na prispevkih.

Urad pa teh prispevkov ne more odpisati ali zbrisati. Zato naproša vse posestnike, da v svojem lastnem interesu čimprej plačajo vse zastale prispevke za poljedelske stroje, da se izognejo prisilnim terjatvam, katere bo moral urad v doglednem času izvesti.

Novih prispevkov za bodočih pet let pa urad ne bo predpisoval onim, ki nimajo strojev z nad 15 HP in onim, ki stroje rabijo le za lastno porabo, ker je kraljevska banska uprava prevzela plačilo zavarovalnih prispevkov mesto lastnikov strojev.

Zavarovani pa bodo v bodoče poleg delavcev pri strojih tudi gospodarji sami; otroci do 14. leta starosti niso zavarovani.

Posestnike prosimo, da uvidijo, kako jim bo koristil nov način ureditve zavarovanja pri poljedelskih strojih, katerega se je posrečilo doseči le njim v korist.

ZAVAROVANJE DELAVCEV PRI JAVNIH DELIH.

O zavarovanju delavcev, ki so zaposleni po uredbi o javnih delih, je min. za soc. politiko in narodno zdravje izdalo nova določila, ki so važna za delodajalce in prizadete ustanove.

Glavna določila so ta-le:

Delavci, ki so zaposleni pri javnih delih po uredbi o javnih delih se ne zavarujejo za bolezen in se zanje ne plačajo prispevki za borzo dela in delavsko zbornico, temveč samo za neizgodo. To ugodnost pa uživajo samo država, banovina ali javna samoupravna telesa, ki izvajajo javna dela, pa še ti samo tedaj, če se ta dela opravljajo brez licitacije v lastni ali mešani režiji, torej le takrat, kadar delavce plačajo iz kreditov za javna dela neposredno one javne oblasti, ki dela vrše.

Kadarkoli pa se javna dela oddajo potom licitacije drugemu, tedaj je ta prevzemnik delodajalec in mora prijaviti vse delavce za bolezen in neizgodo, kakor ostale delavce ter zanje plačati prispevke.

Občine, ki izvajajo javna dela iz svojih sredstev, so dolžna prijaviti vse delavce tako za bolezen kot neizgodo, ker so iz bolniškega zavarovanja izzeti samo oni delavci pri javnih delih, ki so plačani iz državnega ali banovinskega fonda za javna dela.

Vse delodajalce opozarja urad, da upoštevajo gornja navodila in prijavijo v zavarovanje tudi one delavce pri javnih delih, katere so prevzeli v izvršitev kot samostojni podjetniki.

Preskrba delavcev tovarne Zabret & Ko., Britof

Pod gornjim imenom je bila dne 1. maja t. l. ustanovljena nova registrirana pomožna blagajna. Iz pravi posnemamo, da je namen te blagajne starostna, invalidska preskrba članov, ter pogrebina ob njihovi smrti. Dalje obstoji po pravilih tudi vdovska in otroška preskrba svojcev umrlih članov. Blagajno upravlja upravni odbor, ki ga tvorijo po članstvu izvoljeni odborniki, ter zastopniki tvrdke Zabret & Ko. Tvrdka tudi sama imenuje enega člana v nadzorni odbor.

S tem so dobili delavci tvrdke Zabret & Ko., važno delavsko ustanovo, katere bo donášala njim in njih svojcem velike koristi. Da pa se je mogla ta pomožna blagajna ustanoviti gre v prvi vrsti zahvala tvrdki sami, ki se je itak odlikuje po svojem velikem socialnem čutu do svojih delavcev in ki je kot temelj tej ustanovi naklonila lepo vsoto Din 232.000.—. Ta znesek predstavlja za vse delavce tvrdke vplačane premije, za ves čas njihove službe pri tvrdki. Tako že danes ta ustanova razpolaga z lepo vsoto potrebnih denarnih sredstev, ki se bo lahko porabila v razne koristne namene kot zidanje delavskih hišic itd.

Tvrdka Zabret & Ko., je pač najlepši vzgled, kako je treba reševati delavsko vprašanje. Ta vzgled jasno priča, da delavsko vprašanje lahko in najlažje reši podjetnik sam. Ni potrebno, da se delavci v borbi za svoje pravice ogorčeno bore proti svojemu gospodarju. Gospodar se z naj od svoje polne mize odstopi potreben kos kruha svojemu delavcu, naj skrbi, da ne bo delavčeva družina stradala in preklinjala kapitalista, naj se zaveda, da je tudi delavec človek, ki je po božji volji postavljen na svoje mesto, da sebi služi svoj kruh in množi gospodarstvo premoženje. Zato je pač iskreno želeli, da bi tudi ostale tovarne v Kranju in okolici sledile vzgledu in plemenitemu dejanju tvrdke Zabret & Ko. To je najmočnejše orožje proti komunizmu in kdor se s tem orožjem s socialnim

umevanjem, z ljubeznijo in naklonjenostjo do delavca izkaže, ta je najzaslužnejši borec proti prevratnim idejam tistih ljudi, ki jim ni namen dobrobit delavca, niti harmonično sožitje podjetnika in delavca, ampak jim je delavsko vprašanje le močan ribnik, kjer skušajo ribariti in iščejo svoje osebne koristi. Naj bi se vsi podjetniki, ki zaposlujejo večje število delavcev začeli baviti z mislijo, kako bi ustanovili nekaj podobnega v svojem podjetju, kakor je ustanovila svojim delavcem tvrdka Zabret & Ko. Plemenit vzgled naj dobi obilo posnemovalcev. Tovarne v Kranju vidno rastejo in se razširjajo. Naj sedaj tovarne del tega božjega blagoslova darujejo svojim delavcem, da bodo na stare dni, ko obnemorejo, imeli vsaj za boren kruhek. Potem se nam ne bo treba bati bodočnosti in se s skrbjo spraševati kaj bo s to delavsko maso, ko ji njene moči poidejo, ko ne bo mogla več delati.

Iz pisarne Kmečke zveze

PLENARNA SEJA GLAVNEGA ODBORA V CELJU.

V nedeljo, dne 6. junija se je vršila v Celju plenarna seja glavnega odbora Kmečke zveze, katere se je udeležila večina odbornikov. Vse točke dnevnega reda so bile izčrpno obravnavane in sprejeti so bili nekateri sklepi, s katerimi bi glavni odbor nastopil pri oblastvih za zboljšanje kmečkega gospodarstva. Poročilo predsedstva izkazuje, da se je organizacija v zadnjem času zopet močno razmahnila in šteje sedaj že preko 40.000 članov, ki so organizirani v 234 krajevnih kmečkih zvezah. Za povezanost z glavnim odborom je ustanovljenih že 13 krajevnih odborov. Vsi krajevni odbori so vedno v tesnih stikih z vodstvom, ki daje navodila in strokovnih in organizatoričnih vprašanjih. V smislu spremenjenih pravil, ki predvidevajo 30 odbornikov in 15 namestnikov, tako, da je vsak okraj zastopan vsaj z enim odbornikom je odbor koaptiral sledeče člane: Bogovič Stefan, Loče, p. Dobova; Zolnar Henrik, Orla vas pri Celju; Šotl Ferdo, Smartno pri Slovenjgradcu; Smodiš Stefan, Beltinci; kot odbornike, Mežan Ludvik, Zg. Ponikve pri Trebnjem; Stritar Jožef, Velike Lašče; Simončič Aleksander, Sevnica; Sevnčnikar Stanko, Velenje in Sifer Janez Zabnica kot namestnike.

Obširna je bila debata o likvidnosti denarnih zavodov, o čemer je poročal min. dr. Kulovec in dr. Basaj dalje o kmetijskih zbornicah, v katere so razpisane volitve za 27. t. m. o vprašanju lastnega glasila, ki bo rešeno koncem letošnjega leta in o vseh organizacijskih zadevah, predvsem o taborih, ki se bodo vršili v poletnih mesecih.

Iz poročil odbornikov se je ugotovilo, da zanimanje za Kmečko zvezo postaja vsak dan večje, da se je že oklepajo tudi tisti, ki so do sedaj s črnimi očmi gledali nanjo in da jo smatra danes večina slovenskega kmečkega ljudstva za svojo pravo stanovsko organizacijo. Energija, s katero so se lotili krajevni odbori dela za prosep Kmečke zveze je močna garancija, da bo mogla izvršiti svoje naloge in uspešno nastopati za kmečke interese. Ideja ustanoviti Mladinsko kmečko zvezo je že dobila izraza v praktičnem udejstvanju, saj se že povsod ustanavljajo mladinski odseki, v katere so pritegnili kmetijski sinovi, ki jim je strokovno delo največje veselje.

OKROŽNICA.

Pred kratkim je bila poslana vsem krajevnim kmečkim zvezam in okrajnim odborom okrožnica. Na tem mestu opozarjamo vse odbore, da se dobro pogovorijo zlasti o prireditvi tabora in zimskih tečajih, ter pravočasno sporočijo glavnemu odboru svoje predloge. Tudi na ostale točke okrožnice se ne sme pozabiti ali zavlačevati s poročili. Vse delo pri glavnem odboru je zavrtlo, če krajevni odbori točno ne izvršujejo vsa navodila in se ne ravna po smernicah, ki se jim dajejo. Pravočasno poročilo o taborih je važno zlasti radi govornikov, da se jih more pravilno razvrstiti.

ZBOROVANJA.

Preteklo nedeljo se je vršil ustanovni občni zbor Krajevnih kmečkih zvez v Kozjem in Št. Janžu na Dol. Udeležba je bila na obeh velikih, kar je glavno, bila sta oba zelo živahna. Z navdušenjem so pristopili v Kmečko zvezo tisti, ki so se hoteli najpreje prepričati, kakšne cilje zasleduje in kako svoje naloge izvršuje. Zastopnik glavnega odbora je vse to temeljito razjasnil, povdaril pa tudi potrebo za tako stanovsko organizacijo. Ščasnoma res ne bo kazalo nobenemu kmetu biti izven organizacije, če bo hotel nekaj prispevati k izboljšanju položaja, proti kateremu vedno godrnja.

Istčasno se je vršilo zborovanje tudi v Bučah pri Kozjem. Oblika tega zborovanja je bila prav kmečka in prirska. Pod lipo se je po večernicah zbralo okoli 200 kmečkih mož in žena, katerim je zastopnik glavnega odbora razložil pomen in potrebo stanovske organizacije in začrtal napake, ki našega kmeta združujejo in mu onemogočajo enotno nastopanje pri reševanju vprašanj, ki so nujna za rešitev. Vsi navzoči so se strinjali z njegovimi mislimi in odobravalni način, s katerim stopa Kmečka zve-

B. Rangus
zlatar in sodni cenilec
v KRANJU

Vpogled
neobvezen!

Ure, zlatnina, srebrnina, očala, jedilno orodje, nalivna peresa, kristal stekla itd. Vsa v to stroko spadajoča popravila se strokovno pod jamstvom točno izvrše. - Kupujem staro zlato in srebro.

Zahtevajte cenik!

za med ljudstvo, pa dasi v prvi vrsti kaže samo napake in opozarja na rane, katere bo treba predvsem odpraviti. Živahna debata se je razvila po predavanju in se nadaljevala po grupah vse do doma, kajti v živo so občutili važnost poslanstva, katerega vrši Kmečka zveza.

Enako navdušenje je vladalo pri zborovalcih v Davčah. Bilo je to na ponedeljek, zadnjega majnika, ko se zbere ljudstvo iz vseh okoliških krajev, da še zadnjikrat počasti Majniško Kraljico. Po opravljeni pobožnosti so namenili prosti čas za svoje stanovsko zborovanje. Za tamonaje prilike je bila udeležba ogromna, zato pa tudi zborovanje živahno. Vse besede, ki jih je polagal predavatelj na sree so poslušalci sprejeli z velikim razumevanjem in izjavljali, da jim je Kmečka zveza potrebna, da že danes čutijo, koliko dobrega se more doseči, če so strajni v enotni organizaciji. In res je, da je njihova krajevna edinicna močan člen v verigi Kmečke zveze. Posnemanja je vredna, kdor pa pozna njene življenjske in terenske prilike bi dejal občudovanja vredna.

Berite in širite „Gorenjca“

ŠPORT

Ker je v nekem dnevniku izšla pred kratkim notica, da bodo letošnje državne strelske tekme dne 5. septembra t. l. v Belgradu, objavljamo vsem interesantom, da bo tega dne nagradna strelska tekma tukajšnje družine, kakor je označeno tudi na lepkih. Datum strelskih tekem v Belgradu še ni znan. Ve se samo toliko, da bodo v mesecu septembru, ob sodelovanju vseh članov strelskih družin naše države in da bodo ob tej priliki velike svečanosti v čast praznovanja 50 letnice strelske zveze v Belgradu. Za državne tekme, h katerim bo, kakor se čuje, brezplačna vožnja, se naši člani in nečlani strelci prav marljivo vežbajo, saj se je v kratkem času postrelilo okrog 4000 nabojev. Zelo zanimivo sliko nam nudijo na strelišču v Struzevem ob nedeljskih popoldnevih naše cenjene dame, ki prav močno parirajo kratke sunke težkih pušk, a nad vse zanimivo je opazovati naš naraščaj, našo mladino, ki utrjuje svoje rahle živce s „centriranjem“ svinčenih izstrelkov v razmeroma majhne tarče, s prav lepimi rezultati. Pridite in prepričajte se!

Prijave za vstop v članstvo strelske družine se sprejemajo na strelišču od navzočega odbornika. Letna članarina Din 25.— se lahko vplača v celoti ali v obrokih istotam.

Za košnjo in žetev

je potrebna krepilna pijača! KMETIJE nabavite si potrebno vino samo pri Zadrugi zalogi vina (Ovsenik Janez) v Predosljah pri Kranju, ki ima samo izvirna vina in po nizki ceni. Puskusite!

Klet. dr. v Ormožu.

I Z J A V A.

Podpisani Jeglič Lovro iz Praproš štev. 6 preklicujem, kar sem trdil o dr. Šmajdu Albinu, odvetniku v Radovljici, da bi držal s Cvenkljem in da ima zveze z njim. G. Cvenkelj Pavel je sicer pravil v Ljubnem, da dela skupaj z dr. Šmajdom in zanj, vendar so te izjave g. Cvenklja Pavla neresnične.

Ker take izjave Cvenklja Pavla škodujejo odvetniški pisarni dr. Šmajda, izjavljam, da nima g. Cvenkelj Pavel nobenega naročila, da bi delal za pisarno dr. Šmajda in da takega naročila tudi ni nikoli imel ter, da je vse neresnično, kar v tej zvezi pripoveduje po Ljubnem ali drugod. Kar dela Cvenkelj Pavel sodnih poslov, vrši iste na svojo odgovornost in morebitno na svoj račun.

Praproše, dne 7. 6. 1937.

Jeglič Lovro.

TISKARNA
Tiskovnega društva

Vam poceni izdelava vse tiskovine v najmodernejši obliki in izdelavi.

Pridite, prepričali se boste!

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0.50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonej tapetnik, v hiši g. Kocbeka.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik, Na skali 5 (v hiši g. Šipica).

Oddam nova stanovanja z 2 ali 3 sobama. Pripravno za šivilje. Poizve se v upravi lista.

Kupim močno železno blagajno ali omaro. Ponudbe na upravo „Gorenjca“.

Iščem stanovanje z eno sobo in kuhinjo za avgust ali september. Ponudbe na upravo lista pod „Točen plačnik“.

Odda se družinsko stanovanje (soba, kuhinja, shramba). Poizve se v upravi lista.

Službo dobi starejša 40 do 50 let stara ženska poštena in varčna, ki se razume tudi na gospodinjstvo. Plača po dogovoru. Naslov v upravi lista.

Družine! Ne odlašajte, izkoristite lepo vreme in pokličite, da Vas na domu fotografira za spominsko družinsko sliko

fotograf JUG Kranj

(Sedaj nasproti trgovine I. Savnik.)

Kdor zida hišo,

sebi ali drugim mu zasteklim stavbo poceni in solidno ali dam samo šipe točno po merah prirezane. Mizarji pri šipah popust. Na zalogi imam vedno stekleno opeko vseh vrst.

Prepričajte se - prihranili boste!

Hlebš - Kranj

Vina

iz Centralne vinarne v Ljubljani, Frankopanska ulica 11, bodo zadovoljila Vas še pivoce najbolj!

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.

Osobje Tiskovnega društva naznanja tužno vest, da je umrl

Milan Rozman

grafični učenec

Pogreb blagega pokojnika se je vršil v petek, dne 11. junija 1937 ob 6. uri zvečer iz Primskovega na tamkajšnje pokopališče.

Blagega pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu.

Kranj, dne 11. junija 1937.

Osobje Tiskovnega društva.

Večni Bog - gospodar življenja in smrti je dopustil - da je naš ljubljani

RUDOLF DOLINAR

CAND. PHIL.

moral izdihniti dne 8. junija svojo mlado dušo pod surovimi udarci zločincev katerih roko je vodilo sovraštvo DO SLOVENSkih SVETINJ

Pogreb bo v soboto ob 9. uri izpred Akademskega doma v Ljubljani - Miklošičeva c. 5

Padel je za sveto slovensko zemljo, v kateri naj mirno počiva

„Mea est ultio - moje je maščevanje“ pravi Gospod!

Ljubljana - dne 9. junija 1937

NARODNI ODBOR

Pozor!

Kdor zida hišo ali preureja stanovanje!

Svetujem Vam, da se obrnete, če rabite in želite biti res dobro postreženi v pečarski stroki, na spodaj podpisano tvrdko. Štedilnike vseh vrst in velikosti. Lončene peči, visoke krušne (kmečke) v vseh velikostih in barvah. Ploščice bele in barvaste za oblaganje štedilnikov, mesarij, kuhinj, kopalnic itd. Vse to dobavlja in postavlja ter popravlja vsa v to stroko spadajoča dela najceneje in najsolidneje domača tvrdka

Oselj Vinko

pečarski mojster,
Kranj, Mestni trg 18

